

Axis Yayınları

IMMANUEL MIFSUD

1967’de Malta’da doğdu. Birçok öykü ve şiir kitabı yayımladı. 2002 ve 2014 Malta Ulusal Düzyazı Kitap ödülleri, 2013 ve 2016 Malta Ulusal Şiir Kitabı ödülleriyle layık görüldü. Ayrıca çocuklara yönelik öykü, şiir kitapları ve Malta ninnileri antolojisi yayımladı. 2011’de, çeşitli Avrupa ülkelerinden peri masallarının toplandığı bir dizinin ilk cildini hazırladı. Yayınevimiz tarafından daha önce yayımlanan *Babanın (ve Oğulun) Adıyla*, 2011 Avrupa Edebiyat Ödülü’nü kazandı ve Türkçe dâhil on iki dile çevrildi.

ERKAL ÜNAL

Boğaziçi Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü’nde lisansını, yine aynı üniversitenin Atatürk Enstitüsü’nde “Davetli Misafirler: 1960 ile 1971 Arasında Türkçeye Çevrilen, Kurgusal Nitelikte Olmayan Sol Kitaplara Dair Bir İnceleme” başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Bir süre üniversitede öğretim görevlisi olarak çalıştıktan sonra tamamen yayıncılığa döndü. Ranajit Guha, Slavoj Žižek, Kojin Karatani, Simon Critchley, Susan Buck-Morris, Darian Leader ve Marcus Steinweg gibi isimlerden çeviriler yaptı. Çeşitli yayınevlerinde editör olarak çalıştı.

Immanuel Mifsud

JUTTA HEIM

Çeviren:
Erkal Ünal

Axis Yayınları

JUTTA HEIM – Immanuel Mifsud

“Originally published by Klabb Kotba Maltin in 2014”

“Translated from the English version by Albert Gatt”

“İlk olarak 2014 yılında Klabb Kotba Maltin tarafından yayımlanmıştır”

“Albert Gatt tarafından çevrilen İngilizce versiyondan Türkçeye çevrilmiştir”

Türkçe yayım hakları © Axis Yayınları

Bu eserin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek şartıyla tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Özgür Ögütçen

İngilizce Orijinalinden Çeviren: Erkal Ünal

Yayıma Hazırlayan: Özgür Ögütçen

Kapak Tasarımı: Hamdi Akçay

Dizgi: DBY Ajans

Baskı ve Cilt: Ana Basın Yayın A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 81860

Axis Yayınları

e-posta: axis@axisyayinlari.com

Yayınevi Sertifika No: 42925

1. Basım: İstanbul, 2026

ISBN 978-625-90713-0-5

Dil-pubblikazzjoni kienet meġġuna mill-Fond Malti tal-Ktieb 2024 tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ktieb // Bu yayın Ulusal Kitap Konseyi'nin Malta Kitap Fonu 2024 tarafından başka herhangi bir dilde yayınlanan kitaplar fonu tarafından finanse edilmiştir.

Ey Thebai halkı, yurttaşlarım, şu adama, Sfenks'in bil-mecesini çözen şu Oidipus'a, tüm güçleri aşarak iktidara gelen şu adama bakın bir hele. Kim imrenmeden durabilirdi onun büyüklüğüne bakıp? Oysa şimdi, nasıl da kara dehşet denizi kapladı onu. O yüzden, biz nöbet tutup son günü beklerken, hiç kimseyi, sonunda acılardan kurtulup ölünceye dek mutlu saymayın.

Kapanış müziği. Kısa bir sessizlik. Ardından kulakları sağır eden bir alkış kopuyor. Kral, Jocasta'yla el ele sahne ışıklarına doğru yürüdükçe alkış daha da yükseliyor; yüzü terden sıırıslam, gözleri parıldayarak salonu süzüyor. Sonra Jocasta elini bırakıyor, iki adım geri çekiliyor ve alkışlar yoğunlaşıyor, şiddetleniyor. Orada, sahnenin ortasında, ışıkların şakaklarından süzülen teri aydınlattığı kadir-i mutlak Kral duruyor: kısa süre önce dibe vurmuş, şimdiyse önündekilerin de arkasındakilerin de hürmet ettiği görkemli hükümdar. Teşekkür edasıyla selam verip çıkıyor, sahneye yeniden giriyor, bir kez daha çıkıyor.

Sonra birden uyanıveriyor, ışığı açık bıraktığını ve komodinın üzerindeki küçük saatin onu yataktan kalkıp havaaanına taksiyle gitmeye çağırıldığını fark ediyor. Yanı başındaki kahverengi telefon aniden çalıyor.

– Saat sabah beş, efendim.

Penceresinden, turuncu işaret lambalarını tutan adamın pilotu uçağın durması gereken noktaya doğru yönlendirdiğini görebiliyordu. Seyir terasında birkaç kişi vardı. Uçağın merdiveninin yanaşması çok uzun sürdü. Bu sırada Erik Xerri emniyet kemerini çözmüş, baş üstü bölmesinden küçük bir çanta almış, ceketini katlamış ve derin bir nefes almıştı. Kaya'ya geri dönmüştü. *Yapılacak bir şey yoktu: Her yeni başlangıcın illa bir sonu olurdu. Bir an önce dışarı çıkmak isteyen birkaç turist birbirlerine ya da yakınlarındakilere kapının açılmasının neden bu kadar uzun sürdüğünü soruyor, ama kimse cevabı bilmiyor. Erik Xerri tekrar oturuyor ve seyir terasında kendisini bekleyenleri fark edip edemeyeceğini görmek için pencereden dışarı bakıyor. Bazı insanları görüyor ama aradığı onlar değil. Bayrakların aniden dalgalandığını da görüyor, bugün kirli degiller, renkleri de o kadar soluk görünmüyor. Sonra merdiven kuruluyor ve yolcular aşağı inmeye başlıyor. Uçağın kapısında hayli ılık bir esinti karşılıyor onu. Turistler terminale doğru yürürken ceketlerini çıkarmaya başlıyorlar.

* “Kaya”, Immanuel Mifsud'un bir söyleşisinde de belirttiği üzere, birçokları tarafından Malta'yı tanımlamak için kullanılan bir ifadedir. Bkz. <http://www.immanuelmifsud.com/hassan-el-ouazzani.html> (son erişim tarihi 24 Temmuz 2026) -çn.

Subayların yanındaki köpekler şahlanmış, dilleri dışarı sarkmış.

Pasaport, Berlin'deki Volkspark'ın çimenlerinin renginde. Damga, yeniden girişi işaretlemek için rastgele bir sayfaya vuruluyor: 30 Mart 1980.

– Peki ne kadar para harcadınız?

Haşın bakışlı, kalem bıyıklı gümrük memuruna ne cevap vermeli?

– Satın alacak ne var ki? Hiçbir şey.

– Ne aldınız?

– Hiçbir şey.

– Hiçbir şey mi?

– Hiçbir şey.

– Hediyeelik eşya?

– Dalga geçiyorsunuz herhalde. Hediyeelik eşya mı?

Yanındaki kel adam, diğer memur bavulunu karıştırırken ve içindeki katlanmış giysilerin kollarından birkaç çikolata yere düşerken öfkeden küplere biniyor.

– Hiç çikolata almadınız mı?

– Ne için alacaktım ki?

– Sevmiyor musunuz?

– Neyi?

– Peki ya hediyeelik eşyalar?

– Hayır, söyledim ya zaten.

– Açın o zaman, bir bakalım.

Kirli giysilerle dolu bavulunu kaldırıyor ve bavulu açarken diğer taraftaki memurun uzun boylu bir kadına, altında ne olduğunu görebilmesi için kirlenmiş iç çamaşırlarını çantasının üzerinden çıkarmasını emrettiğini görüyor.

– Hediyelik eşya mı bu?

– Kızım için bir oyuncak ayı o, hediyelik eşya değil.

– Oyuncak ayı mı?

– Kızım oynasın diye aldığım bir oyuncak ayı işte, tamam mı?

– Bir şey almışsınız demek ki.

– Kızım için bir oyuncak ayı aldım.

– Karınız için bir şey aldınız mı?

– Ona bir kitap aldım.

– Kitap mı? Hanımın okumayı seviyor demek?

– Bir göz atmak ister misiniz?

Christa Wolf, *Kindheitsmuster*.

– Alman mı?

– Kim, Christa Wolf mu?

– Karınız.

Kel adamın bağırduğu duyuluyor. Memur çantasını kapatmasını söylerken uzun boylu kadının kocasının el altından bir beşlik uzattığı göze çarpıyor. Kel adamın karısı el çantasını karıştırıp cüzdanını çıkarıyor.

Malta'ya hoş geldiniz.

Xerri önündeki memura bakıyor ve gri takım elbiseli adamı anımsıyor. Gri takım elbiseli adam epey uzun

ve dik duruyor. Uçakta yanında oturan turistin küçük bir çanta taşıyarak yanından geçtiğini, ona doğru bakıp el salladığını fark ediyor. Uçakta kadın ona haftalık tatili boyunca özellikle akşamları nerelere gidebileceğini sormuştu. Pek çekici sayılmazdı ve zaten Xerri'nin aklı da Café Mokaba'da onu kesen gri takım elbiseli adamdaydı. Kadın ona Valletta'da yaşayıp yaşamadığını, ne iş yaptığını, evli olup olmadığını, çocukları olup olmadığını sordu. Erik, Ibsen'in toplu oyunlarını çıkarıp okumaya başlayınca kadının sustu. Gri takım elbiseli adam. O sabah, Erik'in Jutta Heim'la bir gün önce tanışırken oturduğu masaya yeniden oturmuştu. Gri takım elbiseli adamın önünde bir fincan kahve ve bir sandviç ya da hamur işi gibi bir şey vardı. Adam Erik'ten biraz sonra gelmiş, iki masa öteye oturmuş, siparişini vermiş ve gözlerini Erik'e dikmişti. Erik başta adamı fark etmemişti, çünkü Jutta'nın nerede olduğunu anlamaya çalışıyordu. Nihayet Jutta'yı gördüğünde gülümsedi ama Jutta hemen başını çevirdi. Anlamamıştı. Birkaç saat önce, Doğu Berlin'deki Marzahn'da bulunan gri bir apartmanın sekizinci katındaki iki odalı dairede birlikte yataktaydılar. Daha birkaç saat önce onun uzun, pürüzsüz sarı saçlarına bakıyordu.

– Pekâlâ o zaman.

Erik Xerri çantasını kapatıyor.

– Oyuncak ayınızı unutmayın.

Gümrükten çıkarken kel adam sürüsüne bereket çikolatanın üzerinde tepinmeye devam ediyor, hükümete sövüp sayıyor, gümrük memuru ve bir polis ise onu soğuk

bir tavırla izliyor; karısının gözleriye yaşlarla dolu, elleri titriyor ve cüzdanı açık. Erik, dili hâlâ bir karış dışarıda duran köpeğin yanındaki askere bakıyor. Sonunda, dışarı çıkmasını sağlayacak kapı görülüyor. Sonra da, sevinçli bir çığlıkla ona doğru koşarken yüzü parlayan kızı.

Mokaba Kafe’de otururken dışarı bakıyor ve meydanın boşluğunu içine çekiyor.

Aylardan mart ama hava hâlâ kış gibi. Yeşil üniformalı polis memurları volta atıyor, birkaç kişinin bir şeyler okuduğu tatsız çeşmenin önünde durup geniş açıklığa bakıyor ve sigara üstüne sigara tütürüyor. Arada sırada Centrum Warenhaus’tan çıkan kadınlar ellerinde boş poşetlerle yanlarından geçerken, yeşil üniformalılar ilgilerini kaybedip yollarına devam edene kadar onları dikkatle inceliyor. Alexanderplatz. Erik Xerri parasını kontrol etmek için cüzdanını çıkarıyor ve elindeki parayla menüde sunulanlardan çok daha fazlasını alabileceğini fark ediyor. Sarı saçlı genç kadın yaklaşır ona ne arzu ettiğini soruyor. Portakal suyu ve bir bardak su. Kadının gözleri, açık bir alana terk edilmiş iki heykel gibi. Bakışlarında, metrodan çıkıp meydanın serinliği, enginliği ve griliğiyle karşılaşmadan önce gördüğü ifadenin aynısı var. Checkpoint Charlie adlı sınır kontrol noktasında pasaportunu inceleyen askerlerin gözlerinde de aynı bakışı görmüştü ve orada da gökyüzü griydi, sessizlik de olağandıydı.

– İşten kaçta çıkıyorsun?

Kadının gözleri hâlâ dosdoğru karşıya bakıyor; Erik de onlara bakarak gülümsüyor.